

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Karol Nawrocki

Warszawa, 1 października 2025 roku

Organizatorzy i Uczestnicy konferencji
Europejskiej Sieci Instytucji Archiwalnych
Zajmujących się Aktami Tajnych Służb
w Warszawie

Panie i Panowie, Szanowni Delegaci,

zapoczątkowany w Polsce upadek komunizmu na kontynencie europejskim doprowadził do wyzwolenia milionów ludzi z jarzma najbardziej zbrodniczej ideologii w dziejach. Uciekając od doczesnego piekła niesprawiedliwości społecznej i goniąc za mirażem ziemskiego raj, komuniści chcieli zaprowadzić wszędzie system społeczny, który w znacznej mierze ignorował wpisane w ludzką naturę uczucia, pragnienia i odruchy moralne. Fanatyczni ideolodzy marksizmu-leninizmu uznali, że ich cel uświęca środki. Nie cofali się przed żadną nieprawością i nie przyjmowali do wiadomości dramatycznych skutków swych działań. Spuścizna komunizmu to krwawe rewolucje i wojny, setki milionów ofiar i wszechpotężne, budzące strach państwa policyjne. Tak zwana dyktatura proletariatu niszczyła tkankę narodów, rodzin, społeczności lokalnych i środowisk pracowniczych. Komunistyczną codzienność kształtowały dogłębne samozakłamanie i ostentacyjny fałsz oficjalnej propagandy, absurdy gospodarki planowej, głód, ubóstwo i praca ponad siły.

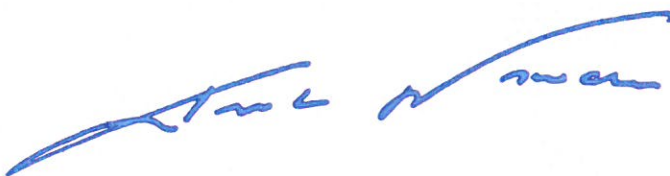
Przytłaczający treścią i rozmiarami historyczny materiał dowodowy niestety wciąż nie doprowadził do powszechnego potępienia komunizmu – a powinno ono być co najmniej tak jednoznaczne, jak w przypadku niemieckiego nazizmu. Narody, które doświadczyły cierpień pod rządami czerwonych reżimów, ze zdumieniem i zgorszeniem obserwują, jak w niektórych państwach wolnego świata publicznie upamiętnia się zbrodniarzy komunistycznych, a partie komunistyczne działają legalnie i są reprezentowane w lokalnych i centralnych organach władzy. Brak tu miejsca na analizę przyczyn takiego stanu rzeczy – choć jest to jedno z ważniejszych zadań stojących obecnie przed intelektualnymi i politycznymi elitami państw zatroskanych o swą suwerenną, pomyślną przyszłość. Ograniczę się więc do stwierdzenia, że dokumentowanie i popularyzowanie wiedzy o komunizmie i zbrodniach komunistycznych jest sprawą najwyższej wagi. Wszak – zgodnie z maksymą przypisywaną różnym autorom – ci, którzy nie znają historii, są skazani na jej ponowne przeżywanie.

W tym kontekście szczególna odpowiedzialność spoczywa na instytucjach powołanych do ochrony źródeł historycznych oraz prowadzenia na ich podstawie badań naukowych – obiektywnych, niewikłanych w walkę polityczną, mających na celu przekazanie kolejnym pokoleniom wiedzy o tamtym zbrodniczym ustroju. Z satysfakcją i nadzieją obserwuję także rozwój współpracy tego rodzaju instytucji publicznych z ich odpowiednikami w innych państwach, które obaliły czerwoną tyranie. Szczególne uznanie budzi kooperacja dotycząca badań newralgicznej dziedziny, jaką jest działalność komunistycznych służb specjalnych oraz wielorakie, często odłożone w czasie konsekwencje ich poczynań. Ufam, że dzisiejsza konferencja Europejskiej Sieci Instytucji Archiwalnych Zajmujących się Aktami Tajnych Służb będzie okazją do wymiany cennych doświadczeń oraz zacieśnienia kontaktów roboczych w ramach pomocy wzajemnej i wspólnych projektów badawczych.

Zgromadzili się Państwo w warszawskim Centralnym Przystanku Historia Instytutu Pamięci Narodowej, który nosi imię Prezydenta Lecha Kaczyńskiego – mojego znakomitego poprzednika, ogromnie zasłużonego dla zwalczania postkomunizmu i piętnowania nieuprawnionych wpływów imperialnej spadkobierczyni Związku Sowieckiego, czyli Federacji Rosyjskiej. Tutejsza placówka przyczynia się do popularyzacji najnowszych dziejów Polski – naznaczonych walką i męczeństwem w dobie ekspansji nazizmu i komunizmu. Cieszę się, że wybór organizatorów padł właśnie na to miejsce – i gorąco polecam Państwa uwadze działalność ogólnopolskiej sieci Przystanków Historia. To sprawdzona formuła pracy nad podniesieniem świadomości historycznej społeczeństwa oraz budzenia zainteresowań historycznych wśród przedstawicieli młodego pokolenia. Ufam, że spotka się to z Państwa zainteresowaniem – bo przecież jako badacze, archiwiści i urzędnicy zajmujący się przeszłością w istocie pracują Państwo na rzecz pomyślnej przyszłości swoich ojczyzn i całego naszego kontynentu.

Niech pobyt w Warszawie zapisze się w Państwa pamięci wieloma miłymi wspomnieniami. Życząc interesujących i owocnych obrad, serdecznie Państwa pozdrawiam.

Z poważaniem,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Andrzej Walicki". The signature is fluid and stylized, with a long horizontal stroke at the beginning and a smaller, more complex mark at the end.

President of the Republic of Poland

Karol Nawrocki

Warsaw, 1 October 2025

Organizers and Participants
of the Warsaw Conference of the
European Network of Official Authorities
in Charge of the Secret Police Files

Ladies and Gentlemen, Distinguished Delegates,

The fall of communism on the European continent, which began in Poland, led to the liberation of millions of people from the yoke of the most malevolent ideology in history. Fleeing from the mundane hell of social injustice and chasing the mirage of an earthly paradise, the communists sought to establish a universal social system which in great measure ignored the feelings, desires, and moral instincts inherent in human nature. The fanatical Marxist-Leninist ideologists considered that their goal justified the means. They did not shrink from any unlawfulness and refused to acknowledge the drastic consequences of their actions. The legacy of communism was bloody revolutions and wars, hundreds of millions of victims, and all-powerful, fear-inducing police states. The so-called dictatorship of the proletariat destroyed the fabric of nations, families, local communities, and workplaces. The profound self-deception and blatant falsehood of official propaganda, the absurdities of a planned economy, hunger, poverty, and labour beyond one's strength shaped daily life under communism.

Unfortunately, the overwhelming historical evidence, both in terms of content and volume, has still not led to the widespread condemnation of communism – and this condemnation should be at least as clear as it is in the case of German Nazism. Nations that have suffered under red regimes watch with astonishment and outrage as certain countries in the free world publicly commemorate communist criminals, while communist parties operate legally and are represented in local and central government authorities. There is not enough space here to analyse the reasons for this state of affairs, although it is one of the most important tasks facing the intellectual and political elites of countries concerned about their sovereign and successful future. I will therefore limit myself to stating that the documentation and propagation of knowledge regarding communism and communist crimes is a matter of the utmost importance. After all, according to a maxim attributed to various authors, those who fail to learn from history are doomed to repeat it.

In this context, a singular responsibility rests on the institutes established to preserve historical sources and conduct research based on them – research that is objective, untainted by political strife, and aimed at passing on knowledge about that criminal regime to future generations. With satisfaction and hope I also observe the development of cooperation between such public institutions and their counterparts in other countries that have overthrown red tyranny. Particular recognition should be given to cooperative research into the sensitive subject of the activities of the communist secret services and the many, often deferred, consequences of their actions. I trust that today's conference of the European Network of Official Authorities in Charge of the Secret Police Files will be an opportunity to exchange valuable experiences and strengthen working contacts in the framework of mutual assistance and joint research projects.

You have gathered at the Centralny Przystanek Historia, that is, "Next Stop – History" of the Institute of National Remembrance in Warsaw, which is named after President Lech Kaczyński – my distinguished predecessor, who rendered great service in combating post-communism and condemning the unsanctioned influences of the imperial heir to the Soviet Union, namely, the Russian Federation. This institution contributes to the propagation of Poland's contemporary history, marked by struggle and martyrdom in the era of Nazi and communist expansion. I am glad that the organisers chose this particular place, and I highly recommend that you explore the activities of the nationwide Next Stop – History network. It has shown to be a proven formula for raising historical awareness among the public and sparking an interest in history in the younger generation. I trust that this will be of interest to you – because, as researchers, archivists, and officials dealing with the past, you are in fact working for the successful future of your countries and our entire continent.

May your stay in Warsaw be filled with many pleasant memories. I extend to you my warmest regards and the hope that you enjoy interesting and fruitful debates.

Yours sincerely,

Karol Nawrocki